

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 32Dz/4/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200021
Dátum vydania rozhodnutia: 10. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Anita Filová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200021.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Anity Filovej a sudcov JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Michala Matulníka, PhD., v disciplinárnej veci proti disciplinárne obvinenému: JUDr. J. Y., sudca Okresného súdu Bratislava V, pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a/ a závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, o vylúčení sudcu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. takto

r o z h o d o l :

Sudca Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD. nie je vylúčený z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 31D/6/2021 podľa § 32 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok).

O d ô v o d n e n i e

1. Dňa 19. júna 2019 bol pôvodnému disciplinárnemu senátu doručený návrh predsedu Okresného súdu Bratislava V z 13. júna 2019 na začatie disciplinárneho konania proti disciplinárne obvinenému sudcovi Okresného súdu Bratislava V JUDr. J. Y., pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a/ a závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pôvodný disciplinárny senát toto konanie viedol pod sp.zn. 2 Ds 1/2019.

2. Dňom 1. augusta 2021 bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší správny súd“), do ktorého právomoci bolo, okrem iného, zverené aj rozhodovanie o disciplinárnej zodpovednosti sudcov, prokurátorov, notárov a súdnych exekútorov [článok 142 ods. 2 písm. c/ Ústavy Slovenskej republiky].

3. Na Najvyššom správnom súde je v súčasnosti dané disciplinárne konanie proti disciplinárne obvinenému sudcovi JUDr. J. Y. vedené pod sp.zn. 31D/6/2021 po tom, čo bol návrh pridelený senátu 31D.

4. Členom disciplinárneho senátu 31D je aj sudca prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD., ktorý v podaní označenom ako „Oznámenie o zaujatosti“ zo dňa 7. februára 2022 uviedol nasledovné: „v senáte 31D prejednávame vec pod spisovou značkou 31D/6/2021, v ktorej som sudcom spravodajcom. V predmetnej veci vystupuje v postavení účastníka konania JUDr. J. Y., sudca Okresného súdu Bratislava V. Rodičia tejto osoby sa poznajú s mojimi rodičmi. Ja som sa s JUDr. J. Y. prvýkrát stretol na spoločnej návšteve rodiny Y. na, ak sa nemýlim, ich chate v Zázrivej v čase môjho stredoškolského štúdia. Odvtedy sme si s JUDr. J. Y. tykali. Pokiaľ si dobre pamätám, následne sme sa párkrát stretli s JUDr. J. Y. na chodbách v rámci môjho stredoškolského štúdia a vysokoškolského štúdia. Myslím, že študoval o ročník alebo dva vyššie na rovnakej strednej škole - Gymnázium Metodova a vysokej škole - Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta. Od tej doby si nespomínam, že by sme sa boli stretli (magisterské štúdium na vysokej škole som ukončil v roku 2006). V danom čase som náš vzťah s JUDr. J. Y. nevnímal ako kamarátsky alebo priateľský. Bol to vzťah ľudí, ktorí sa náhodne spoznali na návšteve rodičov. Rovnako aj vzťah našich rodičov nevnímam ako priateľský, vzájomne sa poznali. Subjektívne sa zaujatý v predmetnej veci necítim. Uvedomujem si však, že je potrebné, aby sa sudca nezaujato javil aj účastníkom konania. S ohľadom na uvedenú skutočnosť oznamujem svoju zaujatosť. Domnievam sa, že existuje pri mojej osobe dôvodná pochybnosť o nezaujatosti pre pomer k JUDr. J. Y.. Popísané skutočnosti môžu vzbudzovať dojem, že mám byť ako sudca pre pomer k osobe z rozhodovania vo veci vylúčený.“

5. Disciplinárne konanie vo veci sudcov procesne upravuje disciplinárny súdny poriadok s čiastočnou subsidiaritou Trestného poriadku (§ 4 disciplinárneho súdneho poriadku), pričom podľa predmetného ustanovenia sa na konania podľa disciplinárneho súdneho poriadku vzťahujú aj ustanovenia Trestného poriadku o vylúčení súdu a iných osôb, a to v prípade „ak tento zákon [rozumej disciplinárny súdny poriadok] neustanovuje inak a ak to povaha veci pripúšťa“ a ustanovenie § 4 disciplinárneho súdneho poriadku zároveň definuje aplikáciu ustanovení Trestného poriadku „primerane“. Najvyšší správny súd teda oznámenie dôvodov vylúčenia sudcu Vačoka preskúmal primerane aplikujúc ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

6. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku je z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

7. Nestrannosť, ako neodmysliteľná súčasť výkonu súdnictva znamená neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť subjektívnu (konkrétnu) a nestrannosť objektívnu alebo štruktúralnu (abstraktnú).

8. Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu.

9. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach účastníkov konania a i verejnosti. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. „Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj

javiť, že je vykonaná - Justice must not only be done, it must also be seen to be done“; „Treba ísť ďalej, ako sa veci javia - looking behind appearances“ (Delcourt v. Belgicko - rozsudok ESĽP zo 17. januára 1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsko - rozsudok ESĽP z roku 1994).

10. V posudzovanej veci sudca Vačok vidí svoju zaujatosť v tom, že v minulosti sa spoznal s disciplinárne obvineným a v podobnom vzťahu boli aj jeho rodičia s rodičmi disciplinárne obvineného. Subjektívne sa sudca Vačok zaujatý necíti, avšak vyjadril obavu, že by sa mohol javiť ako zaujatý účastníkom konania, konkrétne disciplinárne obvinenému JUDr. J. Y..

11. Najvyšší správny súd u sudcu Vačoka nezistil okolnosti svedčiace o užšom priateľstve, resp. o inej kvalite vzťahu s disciplinárne obvineným, než je bežný, ktorý by odôvodňoval jeho vylúčenie z vykonávania úkonov predmetného disciplinárneho konania.

12. V zásade platí, že subjektívny názor sudcu o jeho zaujatosti nie je takou skutočnosťou, ktorá by sama osebe zakladala rozhodnutie o vylúčení sudcu z prejednávania v jemu pridelenej veci v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='301/2005%20Z.z.%252331'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Tr. por. Náhodné, ojedinelé a relatívne dávno minulé stretnutia sudcu s osobou účastníka konania nemôže preukazovať pomer zákonného sudcu k tomuto účastníkovi konania. Presne o takýto vzťah medzi sudcom Vačokom a disciplinárne obvineným pritom ide aj v predmetnej veci. Nakoniec ani samotný sudca Vačok sa v tomto smere necíti byť subjektívne zaujatý a preto Najvyšší správny súd nezistil dôvod spochybňujúci jeho subjektívnu nestrannosť v disciplinárnom konaní.

13. Fundamentálnou otázkou sa preto stalo posúdenie, či sa vzhľadom na opísaný vzťah môže sudca Vačok nejaviť ako objektívne nestranný.

14. Samotná skutočnosť, že sudca a disciplinárne obvinený navštevovali v rovnakom čase rovnaké školy nemôže vzbudzovať objektívne pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Sudca Vačok poukázal na to, že okrem uvedeného faktu a dávneho stretnutia sa s disciplinárne obvineným viac nestretával a ani vzťah jeho rodičov a rodičov disciplinárne obvineného nevnímal ako vyslovene priateľský. Opísaný vzťah preto nemal takú intenzitu, ktorá by mohla mať dopad na vnímanie objektívnej nestrannosti sudcu Vačoka. V rámci objektívneho testu nestrannosti súčasne neboli zistené ani žiadne hierarchické alebo iné väzby (vonkajšie inštitucionálne, organizačné a procesné prejavy) medzi sudcom Vačokom a disciplinárne obvineným, na podklade ktorých by sa sudca mohol navonok javiť ako nie nestranný (Morice v. Francúzsko - rozsudok ESĽP z 23. apríla 2015, č. 29369/10, body 73-78).

15. Dôvod nezaujatosti, či pochybnosť o zaujatosti má mať minimálne reálny základ a rozhodujúcim je to, či obava z nezaujatého rozhodovania môže byť považovaná za objektívne oprávnenú či odôvodnenú. Takýto dôvod však vo vzťahu k oznámeniu sudcu Vačoka nebol v danom prípade zistený a to ani s poukazom na tzv. teóriu zdania.

16. Vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať. Najvyšší správny súd v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia (§ 2 ods. 2 <aspi://module='ASPI'&link='385/2000%20Z.z.%25232'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísiadiciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávanom prípade splnené. Za uvedených okolností je preto možno u sudcu Vačoka ako sudcu pôsobiaceho na Najvyššom správnom súde dôvodne predpokladať takú mieru profesionality, aby bol

schopný nezaujato a objektívne rozhodnúť tiež v disciplinárnej veci týkajúcej sa aj disciplinárne obvineného JUDr. J. Y..

17. Najvyšší správny súd dospel preto k záveru, že skutočnosti, ktoré sudca Vačok uviedol vo svojom oznámení, nezakladajú dôvod jeho vylúčenia podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s ustanovením § 4 disciplinárneho súdneho poriadku a preto rozhodol tak, že ho podľa § 24 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku nevyľučil z vykonávania úkonov disciplinárneho konania vedeného na Najvyššom správnom súde pod sp.zn. 31D/6/2022.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu (v zložení podľa § 24 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku) v pomere hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.